

ARTYKUŁ:

„ROZMINOWANIE I PRACE SAPERSKIE W ROBOTACH ZIEMNYCH ”

DR INŻ.KRZYSZTOF MICHALIK

RZECZOZNAWCA BUDOWLANY

BIEGLY SĄDOWY

WYKŁADOWCA

KATEDRA BUDOWNICTWA

WYŻSZA SZKOŁA TECHNICZNA

W KATOWICACH

wstmichalik@biurokonstruktor.com.pl

„ROZMINOWANIE I PRACE SAPERSKIE W ROBOTACH ZIEMNYCH”

Oczyszczanie terenu kraju z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego realizowane jest przez trzydzieści dziewięć patroli rozminowania oraz dwie grupy minersko-morskie. Dokonuje się tego na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, ze zm.), ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1711, ze zm.), ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 67, poz. 679, ze zm.), ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590, ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lutego 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad udziału pododdziałów i oddziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w zapobieganiu skutkom klęski żywiołowej lub ich usuwaniu (Dz. U. Nr 41, poz. 347).

Patrole rozminowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej realizują swoje zadania metodą interwencyjną. Każdy niewypał i niewybuch po przyjęciu zgłoszenia jest usuwany w czasie do siedemdziesięciu dwóch godzin, przy czym usuwanie przedmiotów niebezpiecznych w miejscach publicznych (szkoły, drogi publiczne, osiedla mieszkaniowe) uważane jest za interwencję pilną, do realizacji w możliwie najkrótszym terminie, lecz nie później niż w czasie 24 godzin.

Ponadto Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej mają również obowiązek oczyszczenia z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego terenów oraz obiektów zaplanowanych do przekazania Agencji Mienia Wojskowego. Realizacja tego zadania wykonywana jest głównie przez jednostki wojsk inżynieryjnych, zgodnie z opracowanymi w rodzajach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej planami.

Ogółem w 2009 r. na terenie kraju podjęto i zniszczono 346 739 przedmiotów wybuchowych oraz niebezpiecznych, w tym w gminie Gorlice 547 sztuk, co stanowi 0,16% ogólnej liczby zneutralizowanych przedmiotów. W pierwszej połowie br. na ogólną liczbę 116 987 przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych w gminie Gorlice podjęto 7 sztuk, co stanowi marginalną liczbę w zestawieniu z ogólną liczbą znalezisk.

W jednostkach Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej nie są planowane żadne przedsięwzięcia zmierzające do prowadzenia przeszukiwania terenu na terenie gminy Gorlice, gdyż nie wynika to z postanowień aktów prawnych oraz wykracza poza kompetencje Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W dalszym ciągu realizowane będzie natomiast interwencyjne oczyszczanie terenu przez patrol rozminowania nr 30 stacjonujący w 21. Brygadzie Strzelców Podhalańskich w Rzeszowie.

W przypadku realizacji inwestycji budowlanych na terenie gminy Gorlice, w rejonach, gdzie występuje podejrzenie występowania przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych, z jednostek wojsk inżynieryjnych można wydzielić specjalistyczny zespół do nadzoru saperskiego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że podstawę prawną do realizacji zadań specjalistycznych w ramach nadzoru saperskiego stanowi art. 11 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2009 r. Nr 67, poz. 570, ze zm.), w oparciu o sporządzoną umowę cywilnoprawną między dowódcą jednostki wojskowej i przedstawicielem władzy samorządowej.

Polskie prawo nakłada na właścicieli nieruchomości oraz inwestorów i wykonawców prac budowlanych szereg zobowiązań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa osób przebywających lub wykonujących różne prace na terenie nieruchomości, a także obowiązków związanych z rekultywacją gruntu. Stosowne zapisy zawarte są między innymi w: Prawie Budowlanym (Dz. U. nr 89, poz. 414 z 1994r.), Kodeksie Pracy (Dz. U. nr 24, poz. 110 z 1996r.) czy w Prawie Ochrony Środowiska (Dz. U. nr 62, poz. 627 z 2001r.). Polska ziemia zawiera wiele niebezpiecznych pozostałości z czasów wojny. Wcześniejsze wykrycie ich, a następnie usunięcie znakomicie zmniejsza ryzyko związane z prowadzeniem wszelkich prac ziemnych. Ponadto, właściwe saperskie zabezpieczenie inwestycji zapobiega poważnym kosztom związanym z przestojami spowodowanymi występującymi na jej terenie niewypałami lub niewybuchami.

Podczas prowadzenia robót ziemnych konieczne jest wykonanie prac związanych z saperskim sprawdzaniem terenu i oczyszczaniem go z niewypałów, niewybuchów oraz innych przedmiotów niebezpiecznych. W uzasadnionych przypadkach konieczny jest również nadzór saperski w trakcie prowadzonych inwestycji, który obejmuje:

1. Sprawdzenie terenu na obecność niewybuchów, niewypałów i innych przedmiotów niebezpiecznych do głębokości określonej w zawartej umowie.

2. Wydobycie z ziemi oraz usunięcie wykrytych przedmiotów z terenu kontrahenta poprzez przekazanie ich wojskowemu patrolowi rozminowania lub grupie niszczenia niewybuchów, niewypałów i innych przedmiotów niebezpiecznych.
3. Nadzór saperski w trakcie prowadzonych inwestycji.
4. Wykonanie stosownej dokumentacji potwierdzającej sprawdzenie i oczyszczenie terenu oraz przekazanie jej kontrahentowi.

Przedsiębiorcom i inwestorom oferujemy prowadzenie nadzoru saperskiego. Jest on realizowany w trakcie inwestycji. Nadzór saperski jest realizowany przez stałą obecność saperów na placu budowy, którzy nadzorując prowadzone prace – szczególnie roboty ziemne – pod kontem obecności przedmiotów niebezpiecznych. W przypadku ich wykrycia natychmiast są one usuwane z terenu budowy. Powoduje to przerwę w pracy wynoszącą czas wydobycia i usunięcia danego przedmiotu. Przy braku nadzoru saperskiego przerwa ta jest wielokrotnie dłuższa. Znalezienie przedmiotu niebezpiecznego bez nadzoru saperskiego musi, zgodnie z prawem, spowodować przerwanie prac. Następnie należy powiadomić odpowiednie organy administracji i Policji, które zabezpieczają znalezisko do czasu przybycia wojskowego patrolu rozminowania. Przepisy określają czas jego przybycia na „do 72 godzin”. Jest to dla Państwa czas pełnego wstrzymania wszelkich prac. Tak więc nadzór saperski zapobiega wielkim stratom ponoszonym z powodu przestojów powodujących np. płacenie za czas przestoju a w krańcowych przypadkach poważne naruszenie reżimów technologicznych i wypłatę kar umownych.

Do prowadzenia prac rozminowania należy używać profesjonalnych wykrywaczy metali, spełniających wszelkie potrzeby grup rozminowania. Czynnikiem mającym zasadniczy wpływ na koszty rozminowania i saperskiego sprawdzenia terenu oraz nadzoru saperskiego są:

- powierzchniuowy i czasowy zakres robót;
- pokrycie terenu oraz rodzaj gleby;
- zaśmiecenie terenu;
- głębokość sprawdzania i oczyszczania;
- koszty socjalne przewidywane dla utrzymania zespołu /-ów/ w terenie wykonywanych prac;
- wielkość „znaleziska” i czas jego usuwania;

Wpływ każdego z wyżej wymienionych czynników na koszty jest różny w zależności od rodzaju przewidywanych do wykonania prac saperskich.